

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Філософія»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність: 162 Біотехнології

Освітня програма: «Біотехнології та біоінженерія»

Рік навчання: 2, семестр 4

Форма навчання: денна, заочна

Кількість кредитів ЄКТС: 4

Мова викладання - українська

Лектор курсу

Культенко Валентина Павлівна, канд. філос. наук, доцент
зав.кафедри філософії та міжнародної комунікації

Контактна інформація
лектора (e-mail)

kultenko@nubip.edu.ua

Сторінка курсу в eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3915>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Філософія являється світоглядом вищого теоретичного рівня, відображає сутнісні характеристики буття людини, соціуму і природи та основні форми їхньої взаємодії. Її вивчення дозволяє сформуванню переліку загальних компетентностей, які лежать в основі вищої професійної освіти незалежно від сфери спеціалізації. Вивчення філософії сприяє світоглядно-методологічній підготовці студентів, формуванню філософської культури мислення, актуалізації національної свідомості майбутньої суспільної еліти, а тому є необхідною складовою теоретичного рівня університетської підготовки. Вивчення філософії підвищує загальний інтелектуальний рівень студентів, засвоєння філософських знань сприяє гуманізації суспільства, формуючи якісно вищий рівень взаємовідносин між людиною та світом, що спирається на критичне, творче та самостійне мислення. Вивчення комплексу загальних принципів, правил та методів пізнавальної діяльності (гносеологія) сприяє розвитку здібностей до логічного мислення, самостійного аналізу складних явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загальнофілософські проблеми з розв'язанням практичних життєвих та наукових завдань.

Дисципліна складається з чотирьох змістових модулів: «Філософська пропедевтика», «Історичні типи філософії», «Онтологія», «Гносеологія», «Соціальна філософія та філософська антропологія». Вони передбачають розгорнутий розгляд таких проблем, як історичний аналіз специфіки самоздійснення філософії в різних культурах, в тому числі української філософії, проблеми буття та пізнання світу, дослідження проблем

суспільного буття, морально-етичної, правової, релігійної, естетичної, екологічної свідомості.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Філософія» є розвиток у студентів інтересу до філософського осмислення дійсності, світового історико-культурного процесу, формування філософської культури мислення, пізнання світу та самих себе, навичок застосування філософської методології; актуалізація національної свідомості майбутньої суспільної еліти.

Основні завдання вивчення курсу «Філософія»:

- розкрити специфіку вічних філософських питань, що стосуються життя кожної людини;
- надати загальні теоретичні знання про основні філософські концепції та філософські категорії;
- окреслити специфіку та межі філософського знання;
- прищепити культуру філософського теоретичного мислення;
- сформувані здатність до самостійного аналізу складних явищ суспільного життя та вміння пов'язувати загальнофілософські проблеми з розв'язанням специфічно наукових та професійних завдань.
- сприяти формуванню гуманістичного потенціалу особистості, її загальної культури.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю у біотехнології та біоінженерії, або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів біотехнології та біоінженерії.

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК 5 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
- ЗК 6 Навички здійснення безпечної діяльності
- ЗК 7 Прагнення до збереження навколишнього середовища
- ЗК 8 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
- ЗК 9 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

спеціальні компетентності (СК):

- СК 9 Здатність обирати і використовувати відповідне обладнання, інструменти та методи для реалізації та контролю виробництва біотехнологічних продуктів різного призначення
- СК 15 Здатність дотримуватися вимог біобезпеки, біозахисту та біоетики

Просвітництва		пізнання даного періоду Використовувати набуті знання для аналізу причин помилок у пізнанні	самостійної роботи в elearn: тест	1-5
Тема5 Німецька класична філософія	1/1	Знати особливості німецької класичної філософії Аналізувати внесок німецьких класиків для розвитку науки та філософії Розуміти сутність діалектики як вчення та як методу пізнання Розрізнити теоретичний та практичний внесок німецьких філософів у культуру Європи	Доповідь, участь в обговоренні на сем. занятті, письмова робота Виконання самостійної роботи в elearn: тест	Макс. 5 1-5 1-5
Тема6 Некласична та постнекласична філософія XIX-XXI ст.	1/1	Знати особливості та школи некласичної філософії Аналізувати практичну значущість кожної із шкіл для розвитку філософії та науки Розрізнити традиції сцієнтизму та антисцієнтизму	Доповідь, участь в обговоренні на сем. занятті, письмова робота Виконання самостійної роботи в elearn: тест	Макс. 5 1-5 1-5
Тема7 Українська філософія	1/1	Знати етапи формування та представників української філософії Аналізувати зв'язок між стилем філософствування та українськими культурними традиціями Розуміти особливості української філос. думки Розрізнити ідеї видатних українських філософів Застосовувати набуті знання для з'ясування місця укр. філософії у світовій	Доповідь, участь в обговоренні на сем. занятті, письмова робота Виконання самостійної роботи в elearn: тест	Макс. 5 1-5 1-5
Змістовий модуль 2. ОНТОЛОГІЯ ГНОСЕОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ				
Тема8 Онтологія. Вчення про буття	1/1	Знати основні поняття філос. вчення про буття Аналізувати зв'язок онтології та науки Розуміти зміст сучасних онтологічних проблем Розрізнити проблеми буття світу та людини	Доповідь, участь в обговоренні на сем. занятті або Письмова робота	Макс. 10 1-10 1-10
Тема9 Свідомість. Екологічна свідомість	1/1	Знати основні поняття з теми Аналізувати структуру психіки та свідомості людини Розуміти логіку процесу формування людської свідомості Розрізнити типи свідомості Застосовувати набуті знання в	Доповідь, участь в обговоренні на сем. занятті або Письмова робота	Макс. 10 1-10 1-10

		особистому житті Використовувати філософський досвід для відповідальної професійної діяльності		
Тема10 Гносеологія. Особливості методології пізнання в біологічних науках	1/1	Знати основні поняття з теми Вміти визначати наукові та ненаукові методи пізнання Аналізувати значення застосування методології для розвитку науки Розуміти особливості сучасної наукової методології Розрізняти загальнонаукові, філософські та специфічно наукові методи пізнання Застосовувати набуті знання для зростання фахової майстерності	Доповідь, участь в обговоренні на сем. занятті або Письмова робота	Макс. 10 1-10 1-10
Тема11 Філософська антропологія. Природне та духовне в людині	1/1	Знати основні поняття з теми Вміти формулювати проблеми людського існування Аналізувати взаємозв'язок духовного та природного в людині Розуміти значення т.зв. «вічних» філософських проблем Розрізняти гуманістичні цінності Застосовувати набуті знання в особистому житті	Доповідь, участь в обговоренні на сем. занятті або Письмова робота	Макс. 10 1-10 1-10
Тема12 Філософія суспільства	1/1	Знати основні поняття з теми Вміти формулювати проблеми суспільного буття Аналізувати причини соціальних явищ Розуміти логіку здійснення суспільно-історичних процесів Розрізняти типи державної влади, моделі соціального устрою Застосовувати набуті знання для власної соціалізації та підвищення соціальної успішності	Доповідь, участь в обговоренні на сем. занятті	Макс. 10 1-10
Тема13 Філософія глобальних проблем. Філософські проблеми екології	1/1	Знати основні поняття з теми Вміти описати основні глобальні проблеми людства. Аналізувати наслідки техногенної діяльності людини, їхній сенс та загрози Розуміти логіку сталого шляху розвитку людства Застосовувати набуті знання для власного професійного та соціокультурного розвитку	Доповідь, участь в обговоренні Самостійна робота: написання есе	Макс. 10 1-10 1-10
Тема14 Філософія техніки	1/1	Знати основні поняття з теми Аналізувати сучасні проблеми співіснування техніки і людини	Доповідь на семінарському	Макс. 10

		Розуміти логіку становлення сучасної техногенно-інформаційної цивілізації Розрізняти етапи становлення техніки, філософії техніки Застосовувати набуті знання для професійного розвитку	занятті, участь в обговоренні (аргументовані виступи з посиланнями на першоджерела)	1-10
Тема15 Філософія моралі. Філософія релігії. Філософія культури. Філософія цивілізації	1/1	Знати основні поняття з теми Вміти формулювати філософські проблеми етики, релігії, культури. Аналізувати логіку становлення та розуміти перспективи вирішення цих проблем. Розрізняти етичні моделі поведінки, структурні елементи релігій, ознаки культури та цивілізації. Застосовувати набуті знання для соціалізації та накопичення соціального капіталу.	Доповідь на семінарському занятті, участь в обговоренні (аргументовані виступи з посиланнями на першоджерела)	Макс. 10 1-10
Всього за семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Наукові роботи студентів, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	

60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Навчально-методичне забезпечення

1. Навчально-інформаційний портал НУБіП України. Електронний навчальний курс «Філософія (ЕФ)» URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=276>
2. Філософія. Навчально-методичний посібник для студентів НУБіП України стаціонарної форми навчання з усіх спеціальностей ОКР «Бакалавр». Савицька І.М. Культенко В.П., Супрун А.Г., Гейко С.М. К.: Вид. центр НУБіП України, 2019. 24 с.
3. Філософія. Методичні вказівки для студентів НУБіП України стаціонарної форми навчання з усіх спеціальностей ОКР «Бакалавр». К.: Вид. центр НУБіП України, 2016. 24 с. Культенко В.П., Гейко С.М., Горбатюк Т.В. та ін., К.: «Comp&Сору», 2014. 112 с.
4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Статут НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/13300>

Рекомендовані джерела інформації

1. Берко П. Нова парадигма української філософії. Львів : ЛДМУ ім. Д. Галицького, 2013. 302 с.
2. Васянович Г. Філософія : навч. посіб. Львів : Норма, 2015. 210 с.
3. Культенко В.П. Світовий парадигмальний злам-2022: уроки, наслідки та перспективи. Науковий журнал «Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія», [S.l.], v. 13, n. 3, gru. 2022.
4. Кульчинський О. Основи філософії і філософських наук. Мюнхен –Львів, 1995. 164с
5. Причепій Є.М., Черній А.М., Гвоздецький В.Д., Чекаль Л.А. Філософія: посіб. для студ. вищ. навч. закладів. К.: Академія, 2007. 576с.
6. Сучасна зарубіжна соціальна філософія. Хрестоматія: Навчальний посібник. К., 2016.
7. Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрямки. Хрестоматія: Навчальний посібник. К., 2016.
8. Філософія. Навчально-методичний посібник для студентів НУБіП України стаціонарної форми навчання з усіх спеціальностей ОКР «Бакалавр». Савицька І.М. Культенко В.П., Супрун А.Г., Гейко С.М.К.: Вид. центр НУБіП України, 2014. 224 с.
9. Філософія: Навчальний посібник. За ред. І.Ф.Надольного. К., 2002.
10. Філософія: терміни і поняття: Навчальний енциклопедичний словник. Під редакцією В.Л. Петрушенка. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 506 с.
11. Чекаль Л.А., Черній А.М. Філософський практикум: Навчально-методичний посібник для студентів і аспірантів. К., 2008.
12. Чекаль Л.А., Черній А.М. Філософський практикум: Навчально-методичний посібник. К.: Аграрна Наука, 2008. 200с.
13. Kultenko, V., Morska, N., Fesenko, G., Poperechna, G., Polishchuk, R., Kulbida, S. (2022). The Natural Human Rights within the Postmodern Society: a Philosophical Socio-Cultural Analysis. *Postmodern Openings*, 13(1), 186-197

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади. (укр.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ae-lib.org.ua>
2. [Електронна бібліотека Національного університету біоресурсів і природокористування України eNULESIR.](#)
3. Сайт Українського філософського фонду <http://www.philosophy.ua>
4. Електронна бібліотека “psylib” (психологія, філософія, релігія, культурологія, методологія та ін.) <http://www.psylib.kiev.ua>

5. Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка
<http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html>
6. Положення про визнання результатів навчання для здобувачів вищої освіти в НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>
7. Положення про екзамени та заліки у НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>
8. Положення про навчально-інформаційний портал НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>
9. Положення про електронне оцінювання залишкових знань студентів НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/13300>
10. Положення про організацію освітнього процесу в НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>
11. Правила внутрішнього розпорядку НУБіП України URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u18/pravila_rozporyadku.pdf
12. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII URL: <http://zakon.rada.gov.ua>